

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

SBS HOEDJES VAN PAPIER TE DEURNE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 7138

Instelling SBS Hoedjes Van Papier
Thibautstraat 65 - 2100 DEURNE

Beleidsverantwoordelijke Dirk DE BACKER

Telefoonnummer 03 293 27 80

E-mail hoedjesvanpapier@so.antwerpen.be

Website <https://www.stedelijkonderwijs.be/hoedjesvanpapier>

Bestuur AG Stedelijk Onderwijs Antwerpen
Frankrijklei 71_73 - 2000 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen -
Frankrijklei 71_73 - 2018 ANTWERPEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding Stedelijk CLB Antwerpen
Biekorfstraat 72 - 2060 ANTWERPEN

Start- en einddatum doorlichting 22/01/2024 - 25/01/2024

Inspectieteam Jan SPELTINCX
Ingrid VAN DEN HOUT

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Nederlands in de lagere afdeling	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Thibautstraat 65 - 2100 DEURNE
- Maarschalk Montgomerylaan 15 - 2100 DEURNE.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Daartoe maakte ze onder meer werk van een geactualiseerde eigen schoolvisie die afgestemd is op de input en context van de school en op de regelgeving. De visieontwikkeling komt participatief tot stand. De schoolvisie wordt daardoor gedragen door het team en onderschreven door de ouders. Het beleid stimuleert de teamleden om de principes van de vernieuwde visie te vertalen naar de klaspraktijk in de beide vestigingsplaatsen. De school zet recent in op een beleidsplan met strategische en operationele doelen op korte en middellange termijn. De school heeft nood aan een beperkt aantal doordacht geselecteerde prioriteiten, concrete doelen en succesfactoren om haar visie gefaseerd, planmatig en op een haalbare en effectieve manier tot op de klasvloer te realiseren. Het vormt een belangrijk aandachtspunt om met betrekking tot het gelijkeonderwijskansenbeleid streefdoelen voorop te stellen en daaraan indicatoren en een tijdspad te koppelen. Hiernaast is de verdere ontwikkeling van het talenbeleid ook een groeipunt.
Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van verschillende doelgerichte maatregelen en afspraken. Ze ondersteunt de teamleden. Dit blijkt onder andere uit de systematisch gevoerde functioneringsgesprekken en de stimulering van de professionalisering op basis van behoeften en noden. Het is een belangrijk aandachtspunt om de vormgeving, de opvolging en de begeleiding van de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de lagere afdeling en de begeleiding van de lerenden in verhoogde zorg sterker op punt te zetten en te verankeren in de schoolwerking.
Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert verschillende relevante aspecten van de schoolwerking. De evaluaties vinden geregeld plaats tijdens onder meer personeelsvergaderingen, pedagogische studiedagen en andere overlegmomenten. De school laat echter nog kansen liggen om een effectieve cyclische evaluatie van de onderwijsleerpraktijk, begeleiding en leerresultaten te implementeren. Het recent ingevoerde beleidsplan biedt perspectieven tot een meer integrale manier van kwaliteitsontwikkeling. Hierbij kan de school bijvoorbeeld systematisch onderzoeken in hoeverre initiatieven met betrekking tot leesbevordering een impact hebben op de motivatie en taalontwikkeling van leerlingen, alsook in hoeverre de ondersteuning voor kleuters en leerlingen met specifieke behoeften hun vooruitgang beïnvloedt.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert haar kwaliteit op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft relevante partners, zoals leraren, ouders en leerlingen bij haar evaluatie. De school doet inspanningen om bij haar evaluaties de resultaten van de leerlingen te benutten, maar doet dit op een aantal vlakken nog weinig diepgaand. Zo beschikt de school voor het deeldomein spelling niet over betrouwbare en valide longitudinale gegevens. De verdere investering in doeltreffend informatiegebruik of datageletterdheid kan de analyse en interpretatie van de evaluatiepraktijk verder versterken. De school kan hierbij externe partners met specifieke expertise betrekken.
Borgen en bijsturen BENADERT DE VERWACHTING	De school heeft zicht op haar sterke punten en op de meeste werkpunten. Ze is op zoek naar een efficiënt systeem om te bewaren en te verspreiden wat goed is. De school ontwikkelt voor een aantal werkpunten doelgerichte verbeteracties, maar laat nog kansen liggen om haar werking vanuit bepaalde evaluaties bij te stellen. Zo heeft de school bijvoorbeeld een beperkt zicht op de ondermaatse prestaties voor technisch lezen van haar leerlingenpopulatie.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. De leraren observeren dagelijks aspecten van de ontwikkeling van de kleuter en verzamelen deze gegevens in een functioneel kleutervolgsysteem. Ze stemmen hun activiteiten en hoekenaanbod hierop af in functie van de brede basiszorg. De leraren spelen nog in beperkte mate gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter. Ze laten binnen de verhoogde zorg kansen liggen om in overleg de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk en activerend. Zo zijn de speelleerhoeken doelgericht opgebouwd en ingericht per leeftijdsgroep en zijn de activiteiten afgestemd op de zone van de naaste ontwikkeling. De aanpak is betekenisvol. De levendige thema's die de leraren aanbieden zijn gebaseerd op de interesses en de leefwereld van de kleuters. De leraren geven steeds meer aandacht aan de taalontwikkeling van de kleuters. De praatmuur en de klankkast zijn hiervan mooie voorbeelden. Het is echter nog een groeikans om de boekenhoek interactiever te maken en ook in de andere speelleerhoeken de taalstimulering te verhogen. De leraren besteden aandacht aan metacognitieve vaardigheden en maximaliseren de tijd om te leren en ontwikkelen.
Effectieve feedback BENADERT DE VERWACHTING	De leraren geven voornamelijk persoons- en productgerichte feedback, die meestal duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om systematisch effectieve feedback te geven ingebed in het onderwijsleerproces. Het is een werkpunt om nog meer doel- en procesgerichte feedback te geven om de individuele ontwikkeling van de kleuters te stimuleren.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces. Zo observeren de leraren tijdens het meespelen doelgericht de ontwikkeling van de kleuters. Het is nog een groeikans om deze doelen transparant te maken op basis van criteria om de betrouwbaarheid van de evaluaties te verhogen. De evaluaties zijn fair en breed. Zo komen de doelen van alle leergebieden aan bod, alsook welbevinden, betrokkenheid en ondernemingszin.

4.2 Nederlands in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerling. Frequentie informele en formele overlegmomenten dragen hiertoe bij. De leraren laten echter nog kansen liggen om voor leerlingen binnen de verhoogde zorg in overleg concrete begeleidingsdoelen te bepalen en het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af te stemmen. Het vormt een werkpunt om de begeleidingsdoelen meer specifiek, resultaatgericht, evalueerbaar, realistisch en tijdsgebonden te formuleren.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak BENADERT DE VERWACHTING De leraren leveren inspanningen om het leren en ontwikkelen van de leerlingen te ondersteunen. Ze doen dit met behulp van verschillende onderwijsmethodieken, waarvan sommige recent in de school werden ingevoerd. De aanpak is doorgaans betekenisvol. Toch verschilt de geleidelijke, activerende en taalontwikkende aanpak van leraar tot leraar zodat er kansen blijven liggen om te evolueren naar effectief taalonderwijs. Niet alle leraren benutten de tijd om te leren efficiënt. Het is een werkpunt om het leerlingenwerk steeds efficiënt te verbeteren zodat leerlingen uit hun fouten kunnen leren en leraren in staat zijn om op basis van evaluaties het onderwijsleerproces bij te sturen. Hoewel er aandacht is voor metacognitieve vaardigheden, valt er nog winst te behalen in de verticale opbouw ervan.

Effectieve feedback BENADERT DE VERWACHTING De leraren geven voornamelijk persoons- en productgerichte feedback, die meestal duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren zijn echter weinig vertrouwd met onderbouwde inzichten over het geven van effectieve feedback. Zo is het bijvoorbeeld een verbeterpunt om feedback systematischer in te bedden in het onderwijsleerproces en de feedback, met het oog op het bereiken van de vooropgestelde doelen, sterker te richten op de volgende stappen die de leerlingen kunnen zetten in hun leerproces.

Leerlingenevaluatie Voor de observatie- en evaluatiepraktijk baseert het team zich
BENADERT DE hoofdzakelijk op instrumenten aangereikt uit de gehanteerde
VERWACHTING onderwijsleerpakketten en een aantal methodeonafhankelijke toetsen.
Het gebruik ervan is wisselend. De leraren laten nog kansen liggen om te
komen tot een transparante, betrouwbare, faire en brede evaluatie.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Afstemming op het gevalideerd doelenkader		
Onderwijs en begeleiding op maat	◆	◆
Leef- en leerklimaat		
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	◆
Effectieve feedback	◆	◆
Materiële leef- en leeromgeving		
Leerlingenevaluatie	●	◆
Leereffecten		

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.

- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de lagere afdeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: NEGATIEF. De school dient zich te engageren om aan de tekortkomingen op het vlak van leerlingenbegeleiding te werken.
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: NEGATIEF. De school dient een engagement tot remediëring met externe begeleiding en ondersteuning aan te gaan op het vlak van het gelijke onderwijskansenbeleid.